

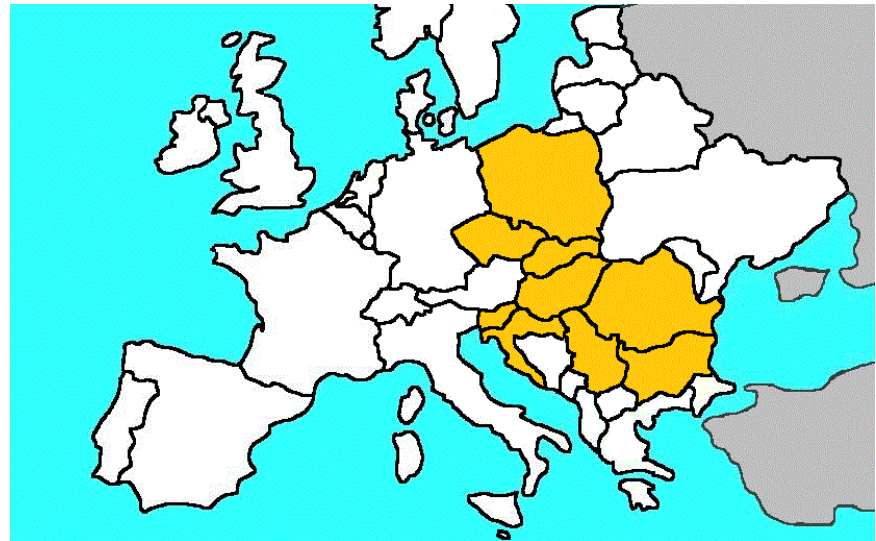
Aktuális kutatási eredmények a közép-kelet- európai hivatásos labdarúgásról

**Dr. András Krisztina, Dr. Havran Zsolt
Budapesti Corvinus Egyetem,
Sportgazdaságtani Kutatóközpont**

**„Eredményjelző: Magyar sport 2017”
Nyerges Mihály emlékkonferencia
Budapest, 2018. január 23.**

Gondolatmenet

- Korábbi kutatásokhoz illeszkedés:
 - Regionális összehasonlítások (sportszakmai és pénzügyi)
 - Játékospiaci elemzések, nagy tornák hatása a játékosok értékére
- Kutatási kérdés, megközelítés
- Szakirodalmi áttekintés
- Módszertan
- Eredmények
- Következtetések

Bevezetés, kutatási kérdés

Megközelítés

- Regionalitás – hivatásos labdarúgás – eredményesség

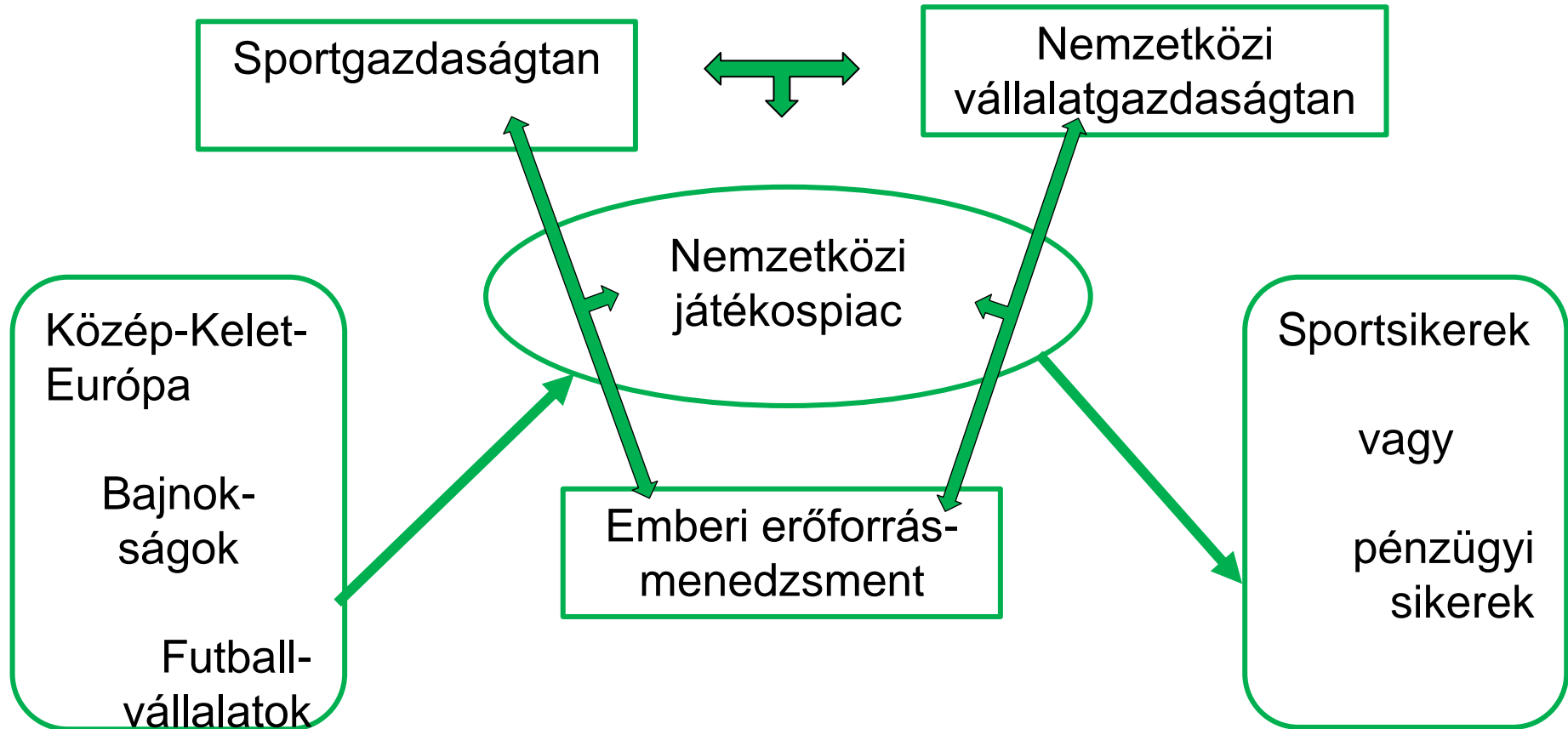
A kutatás célja

- A KKE labdarúgó-klubok eredményességének (sportszakmai és pénzügyi) bemutatása, középpontban a játékospiac és transferek vizsgálata

Kutatási kérdés

- Hogyan értékelhetők a magyar labdarúgás elmúlt 10 évének sporteredményei és transferpiaci bevételei a közép-kelet-európai országok eredményeinek tükrében és mi történt **2017-ben?**

Szakirodalmi háttér – játékospiac

KKE szakirodalom bemutatása – működési modell

9 ország, közel 20 angol nyelvű szakirodalom a hivatásos labdarúgásról, 2003-2015 között

- **Rendszerváltás után** nagyon hasonló problémák az egész régióban
- Korlátozott a fizetőképes **fogyasztók** száma.
- A fogyasztók kiszolgálása **nem professzionális**.
- A klubok bár gazdasági formában működnek, a piaci működés és magántulajdon helyett gyakran **állami támogatások** jelennek meg.
- Alacsony bevételek a **közvetítési jogok** értékesítéséből.
- Csak néhány klub tud **nemzetközi** szinten is jelentős eredményeket elérni.
- A klubok közötti **különbség** egyre nő sportszakmai és gazdasági értelemben (koncentráció) egyaránt.
- A klubok pénzügyi eredményei komoly **veszteségeket** mutatnak.

KKE szakirodalom folytatása – játékospiac

9 ország, közel 20 angol nyelvű szakirodalom a hivatásos labdarúgásról, 2003-2015 között

- Nemzetközi szinten is jegyzett **sztárokat** nem tudnak a KKE-klubok megfizetni, illetve kinevelésük után nem tudják megtartani őket.
- A **játékosok értékesítése** jelentheti a gazdálkodás legfontosabb lábát, amelynek köszönhetőn a hazai bajnokságban és nemzetközileg is versenyképesebbek lehetnek: de ez egyszerre korlátja is a jelentős nemzetközi előrelépésnek.
- **Pozitív példák:**
 - Lengyelország: Eurosport2 közvetítés, nagyobb kluboknál jelentős nézőszámok,
 - Csehország: több klub is rendszeresen UEFA-csoportkör résztvevő,
 - Szerb és horvát utánpótlás nyugat-európai szinten is versenyképes.

Módszertan

Primer- és szekunderkutatás

Sportszakmai

- Klubok nemzetközi eredményessége
- Válogatott eredményessége
- Egyéb szempontok vizsgálata
- Primer: uefa.com

Transzferpiaci

- Bajnokságok
- Klubok
- Játékos átigazolások becsült értéke
- Primer: transfermarkt.de

Üzleti

- Bevételek – 5 piac
- Nézőszám
- Szekunder adatok
- Forrás: UEFA 2016 Benchmark Report

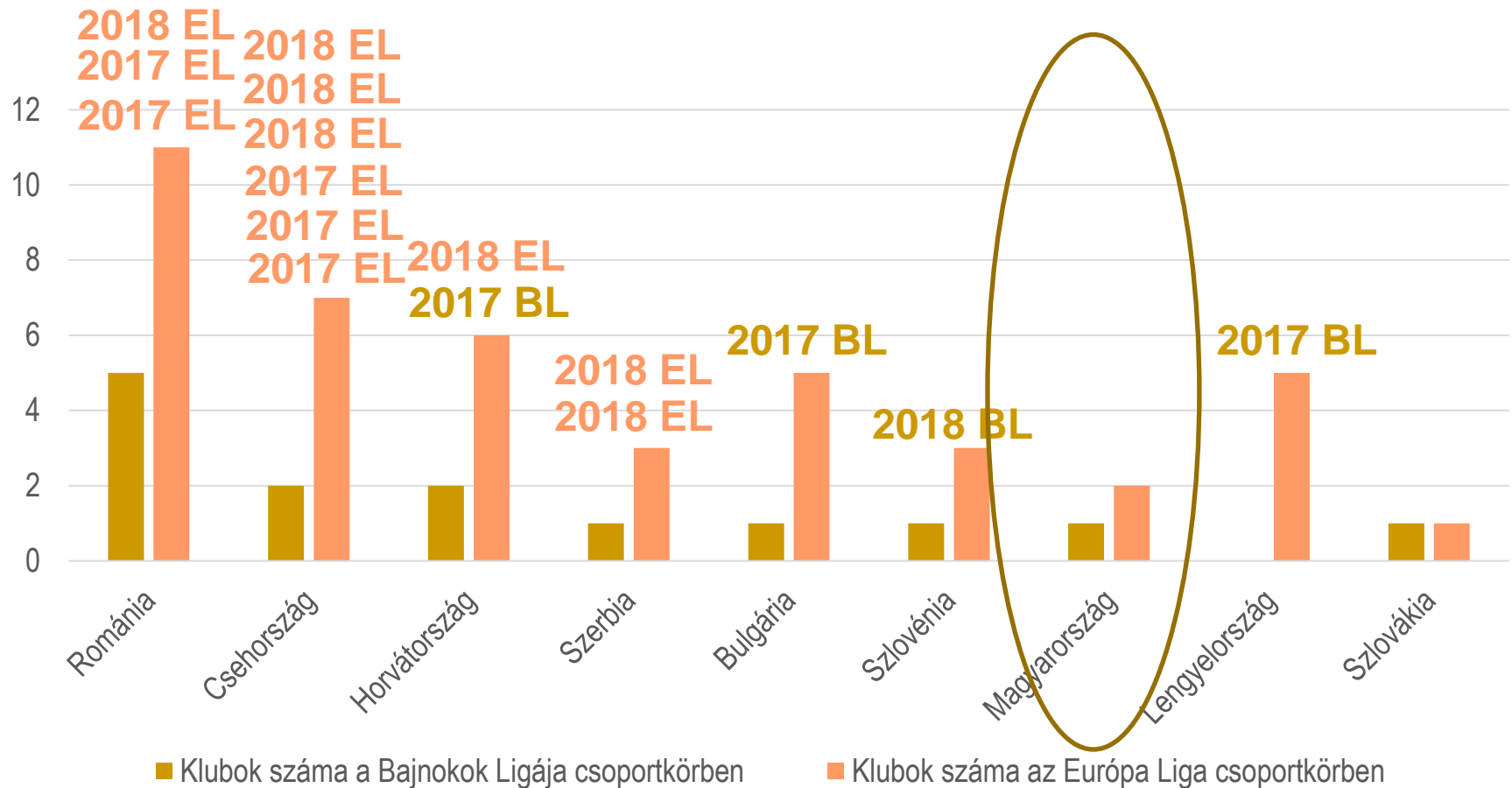
Sporteredmények

CORVINUS UNIVERSITY of BUDAPEST

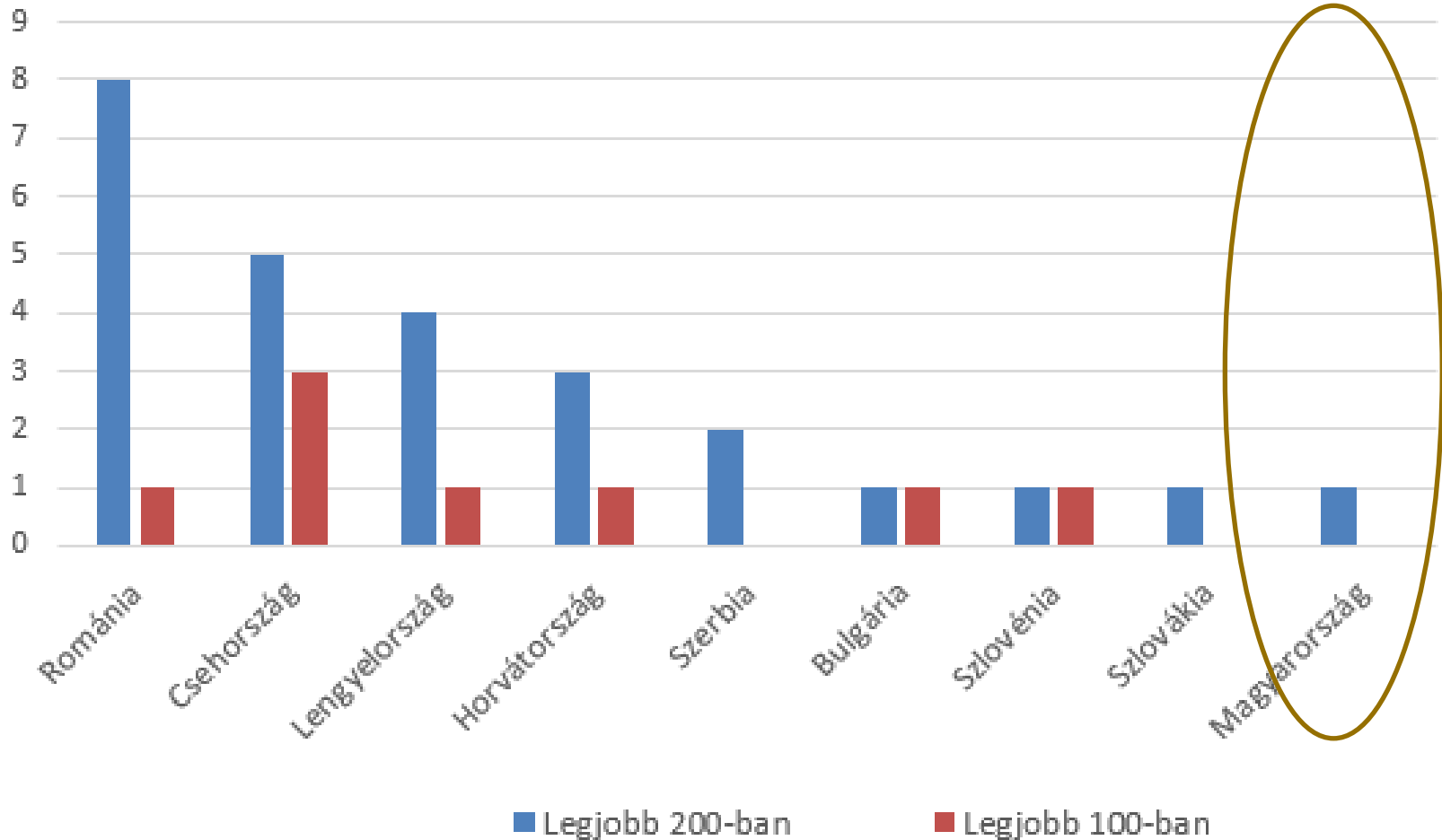
Dr. András Krisztina - Dr. Havran Zsolt

KKE-klubok száma az UEFA-bajnokságok csoportkörében 2006/2007-2017/2018 között (2016 és utána)

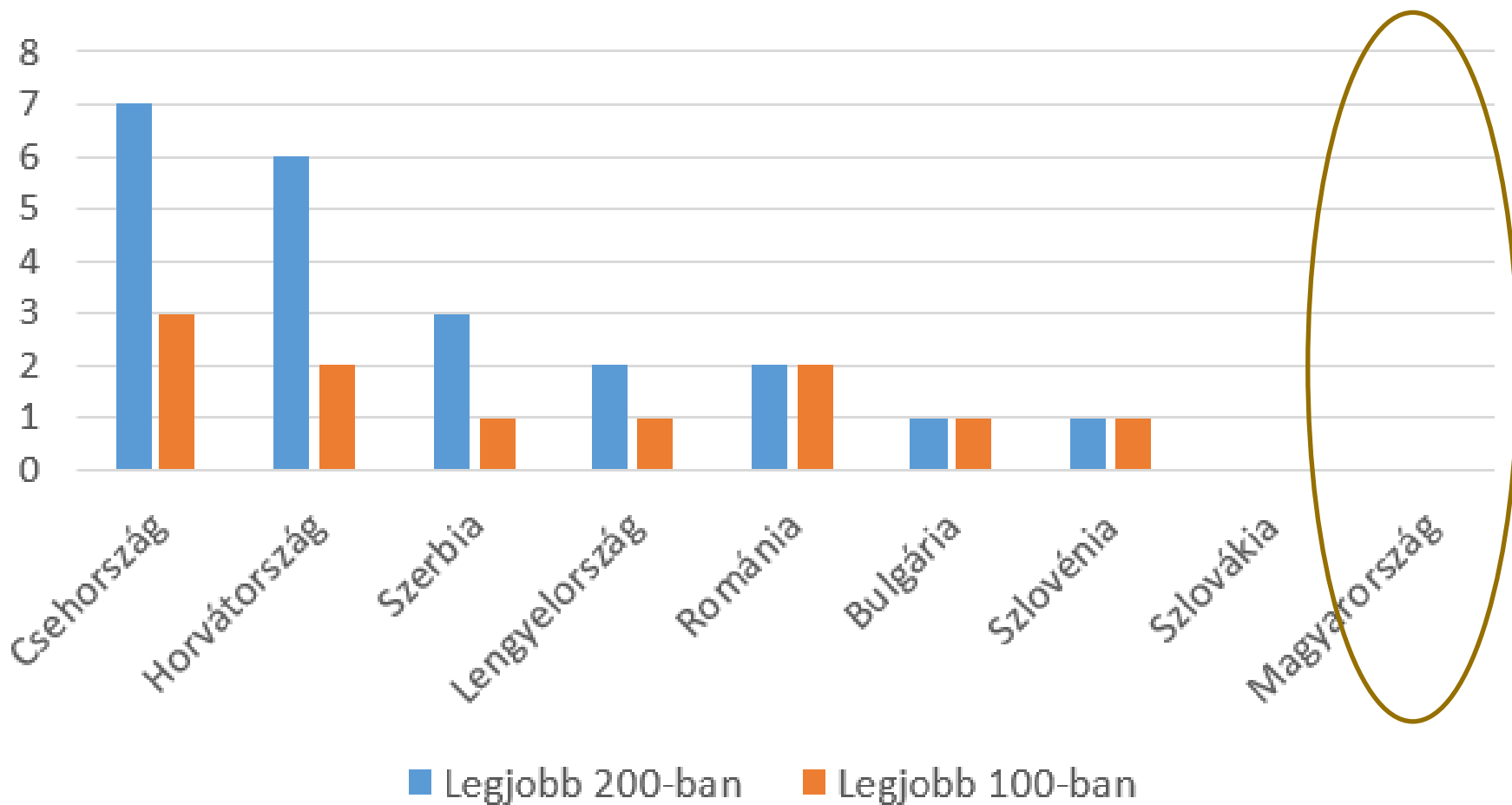
Forrás: uefa.com, saját szerkesztés

KKE-klubok száma az UEFA 100 és 200 legjobb klubja között 2016-ban: Összesen 8 klub volt a legjobb 100-ban és 26 a legjobb 200-ban

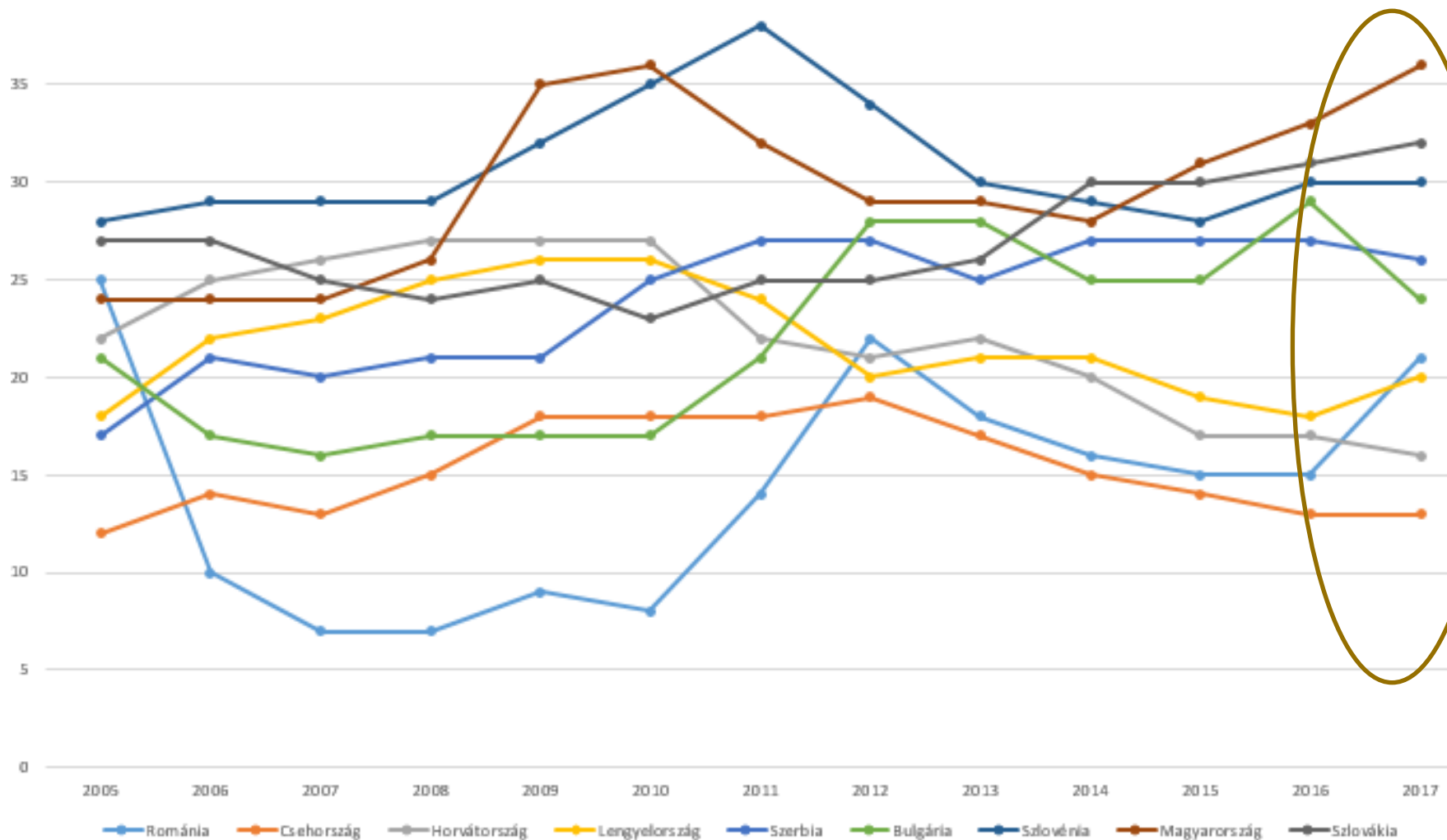
Forrás: uefa.com, saját szerkesztés

KKE-klubok száma az UEFA 100 és 200 legjobb klubja között 2017-ben: Összesen 11 klub volt a legjobb 100-ban és 22 a 200-ban (koncentráció!)

Forrás: uefa.com, saját szerkesztés

Közép-Kelet-Európa bajnokságainak UEFA-helyezései 2005-2017 között

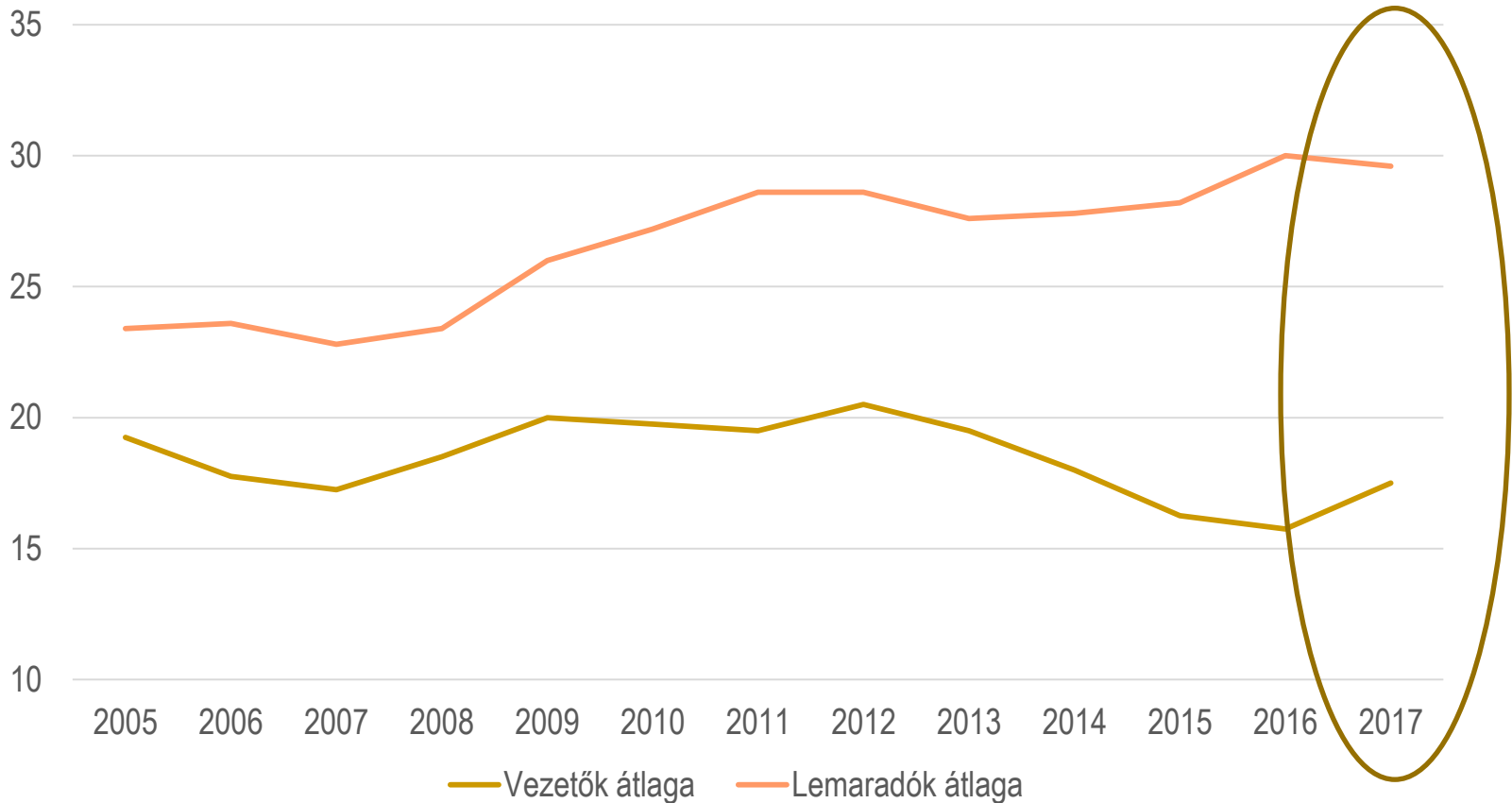
Forrás: uefa.com, saját szerkesztés

CORVINUS UNIVERSITY of BUDAPEST

Dr. András Krisztina - Dr. Havran Zsolt

„Vezető” és „lemaradó” bajnokságok UEFA-helyezéseinek átlaga 2005-2017 között

Forrás: uefa.com, saját szerkesztés

Dr. András Krisztina - Dr. Havran Zsolt

Nemzeti válogatottak eredményessége

Ország	Transzferbevétel 2009-2015	EB	VB	Olimpia
Szerbia	25%		2006, 2010, 2018	2008, 2004
Horvátország	21%	2016, 2012, 2008, 2004	2014, 2006, 2002, 2018	
Csehország	11%	2016, 2012, 2008, 2004	2006	
Lengyelország	10%	2016, 2012 - rendező 2008	2002, 2006, 2018	
Szlovénia	4%		2002, 2010	
Szlovákia	2%	2016	2010	
Bulgária	8%	2004		
Románia	16%	2016, 2008		
Magyarország	3%	2016		

Forrás: uefa.com, saját szerkesztés

Dr. András Krisztina - Dr. Havran Zsolt

Üzleti eredmények, játékospiac

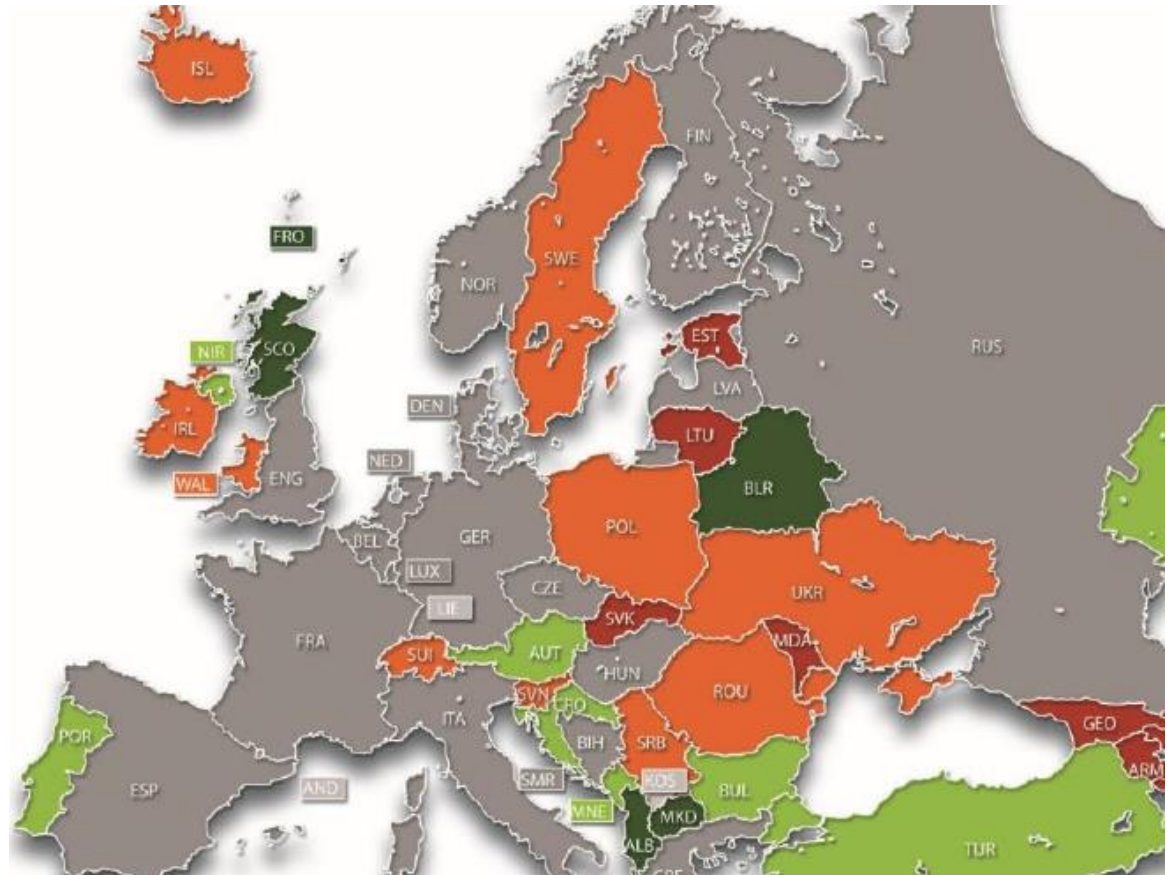
Dr. András Krisztina - Dr. Havran Zsolt

Hazai nézőszámok és TV-jogok bevételeinek alakulása 2015/2016-2016/2017 között

KKE: 5 bajnokságban csökkenés, 2 esetében stabil, 2-ben pedig növekedés a nézőszámokat tekintve.

Lengyel bajnokság a 18. Európában (16 M EUR jegybevétel)

A lengyel bajnokság TV-közvetítési jogai a 12. legértékesebbek Európában (29 M EUR), a román bajnokság jogai a 13. helyen szerepeltek (25 M EUR).

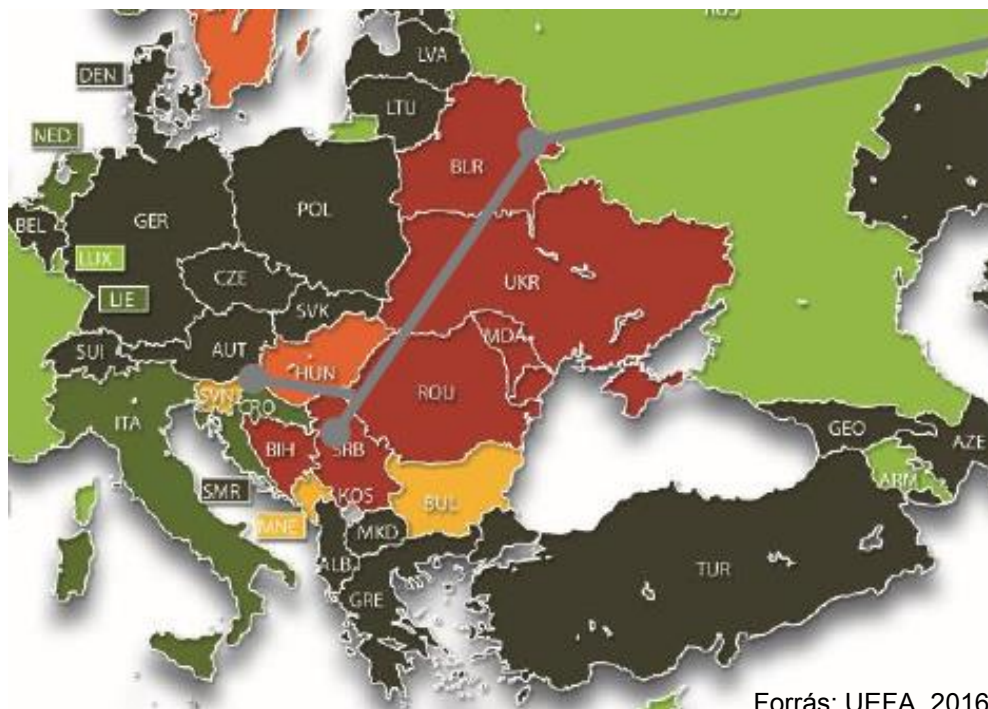

Forrás: UEFA, 2016

Bevételek alakulása, UEFA-díjak

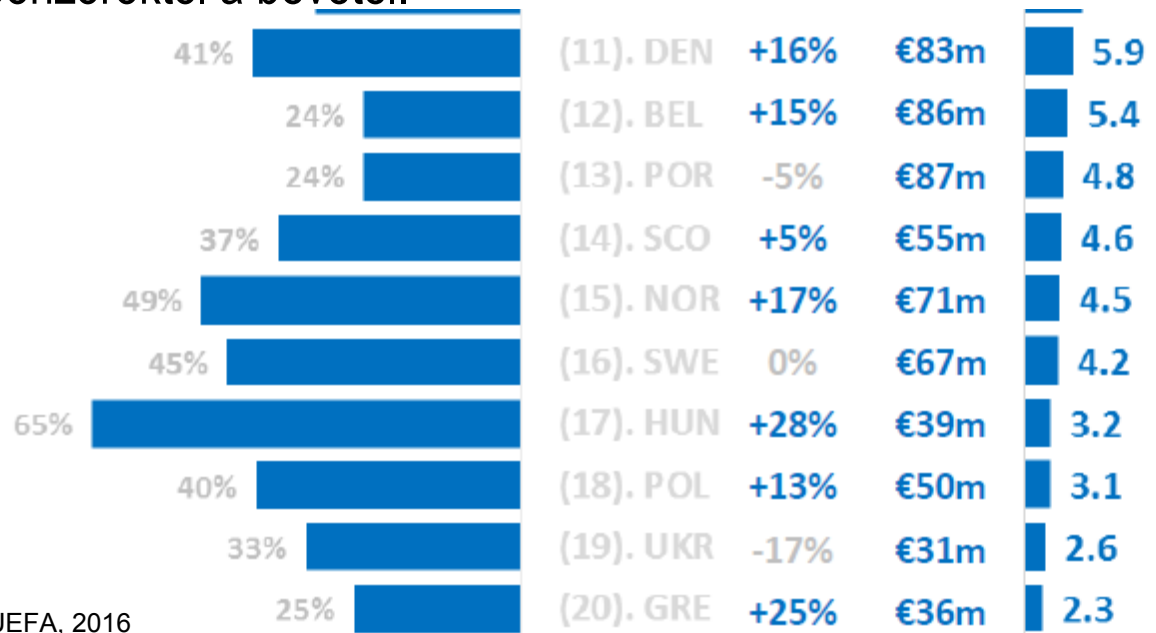
- 2016-ban a lengyel bajnokság generálta a 20. legtöbb bevétel Európában (a legjobb KKE) – 6 év alatt 40 M euróval realizáltak több bevételt.
- UEFA-bevételek esetében 15. a horvát (24 M EUR) és 19. a bolgár (17 M EUR) Európában.

KKE-ban a ligabevételek esetében nagyon szembetűnő, ha egy sikeres év után nem jut be újra a BL-csoportkörbe a bajnokcsapat (például jelentős csökkenés Szerbia és Szlovénia esetében)

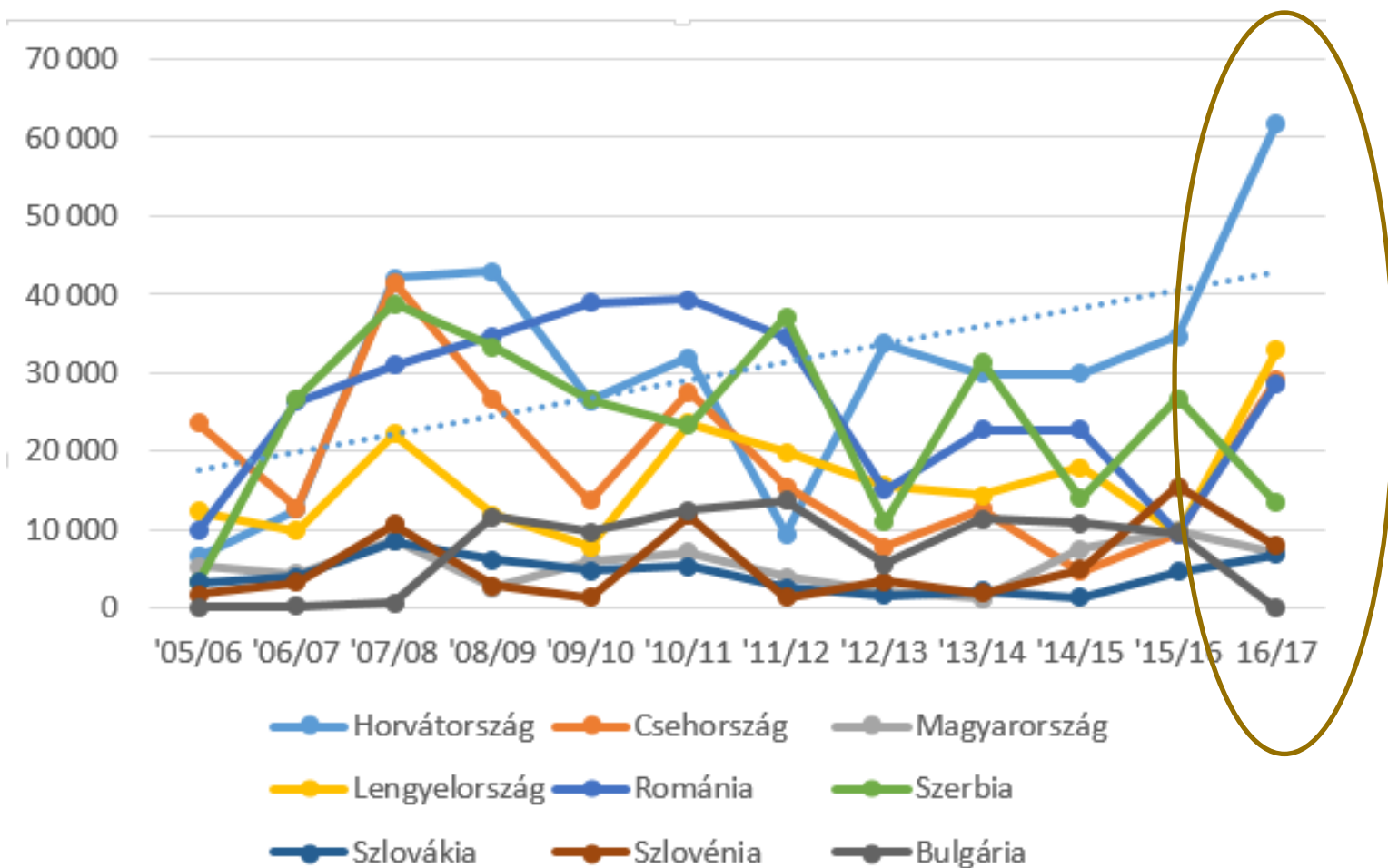
Szponzorációs bevételek

- A klubok átlagos szponzorációs bevételeket tekintve Európában a 17. helyen van a magyar bajnokság (összesen 39 M EUR, átlagosan klubonként 3,2 M EUR), megelőzve az összes többi KKE bajnokságot! 18. a lengyel bajnokság (összesen 50 M EUR, de átlagosan 3,1 M EUR).
- 2016-ban Ausztria után (+33%) Magyarországon nőttek a legnagyobb mértékben a szponzorációs bevételek (+28%).
- Európában Magyarországon érkezik a bevételek teljes egészéhez viszonyítva a legnagyobb arányban a szponzoroktól a bevétel.

Forrás: UEFA, 2016

A KKE-bajnokságok évenkénti transzferbevételeinek megoszlása 2005/2006-2016/2017 között (adatok ezer euróban)

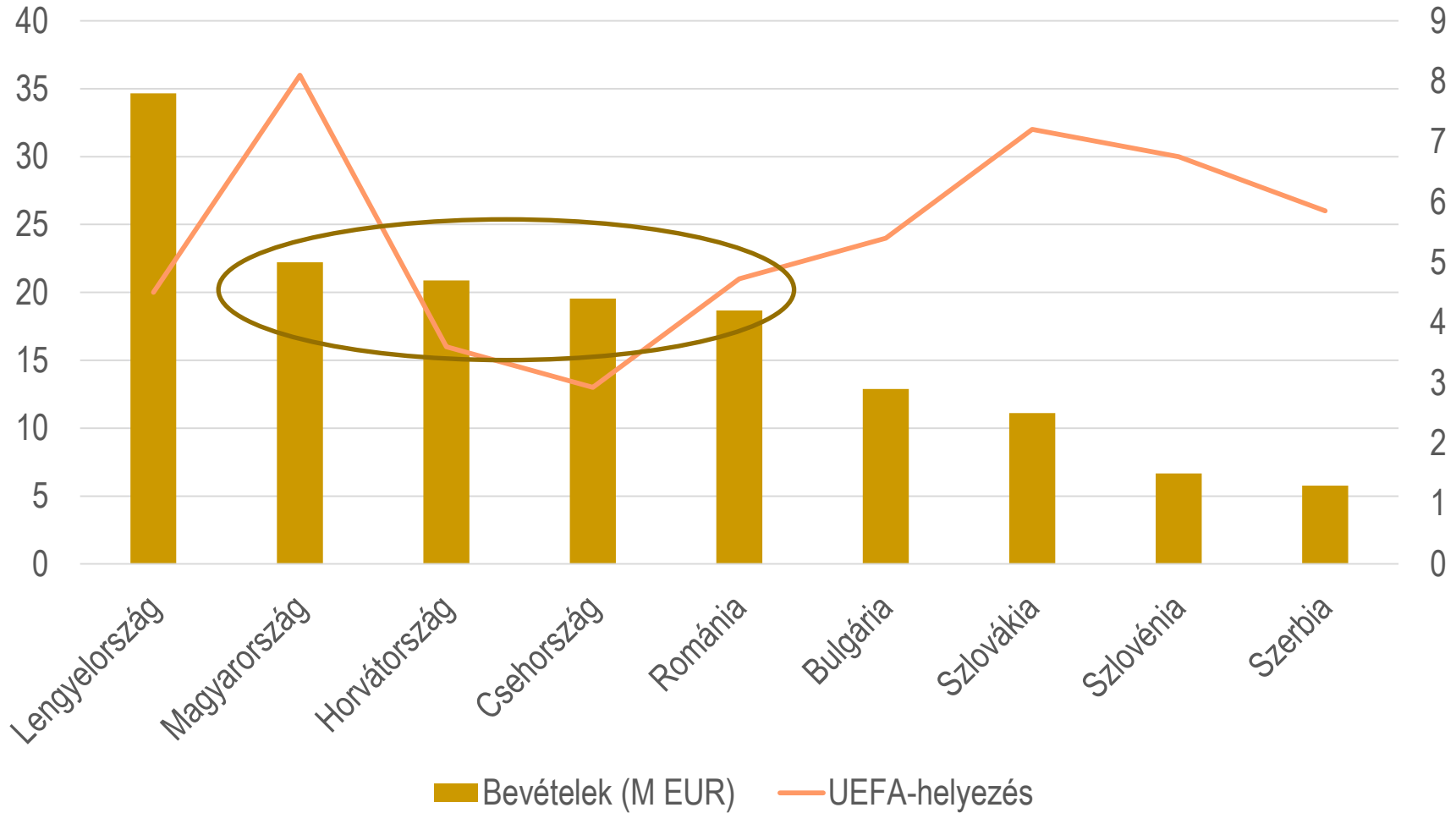

Forrás: transfermarkt.de, saját szerkesztés

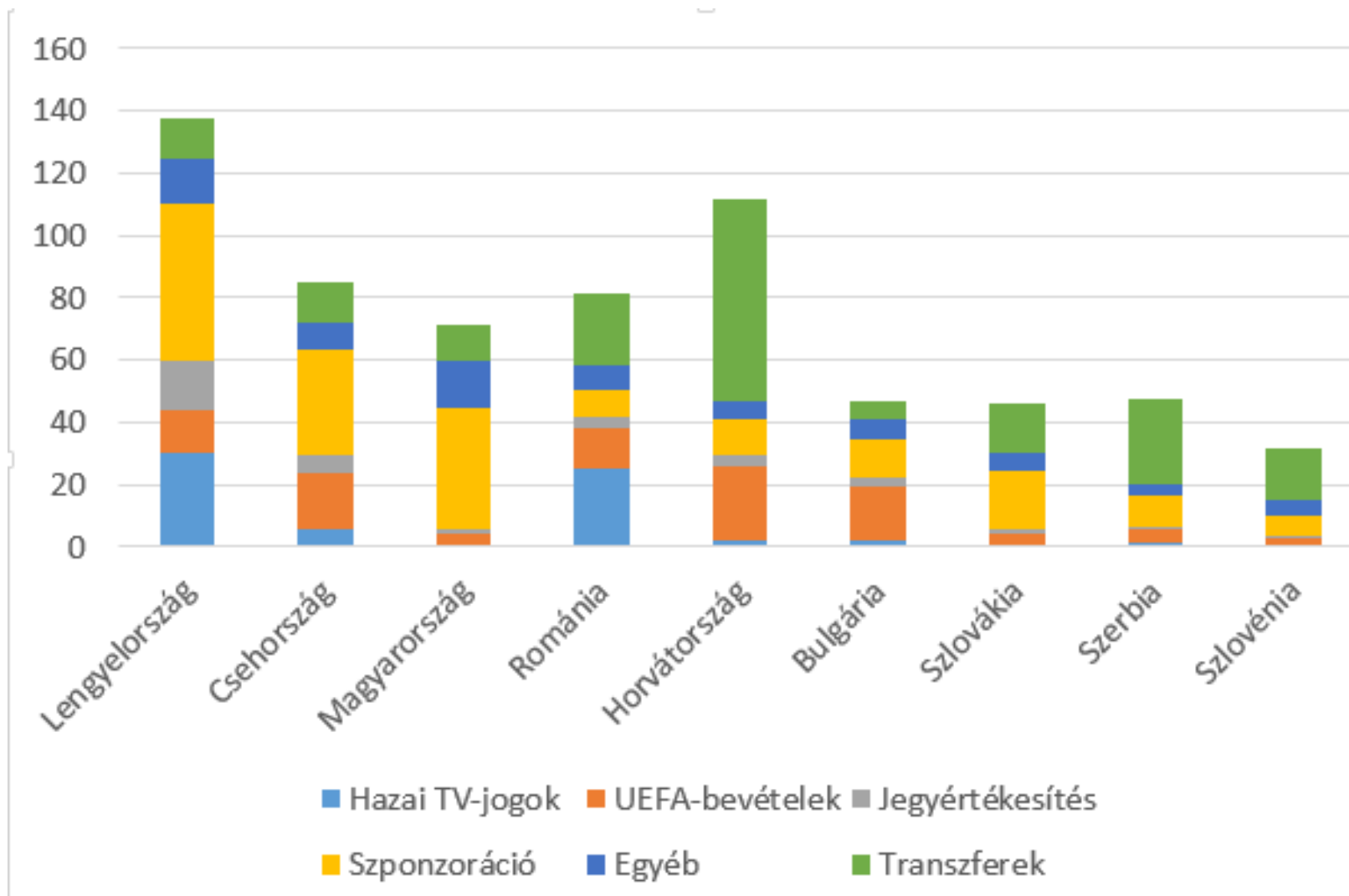
Dr. András Krisztina - Dr. Havran Zsolt

Átlagos klub bevételek 2016-ban (M EUR)

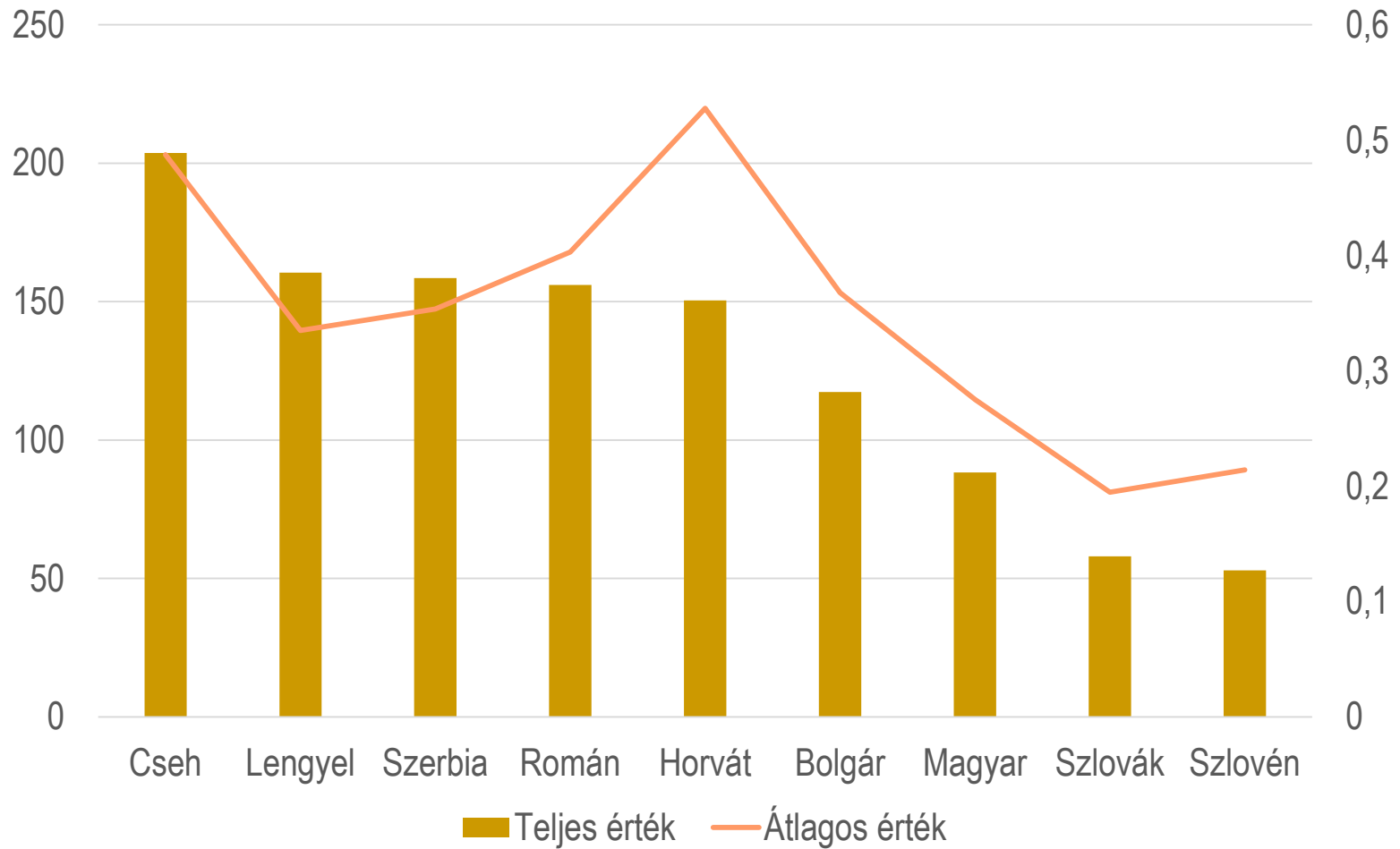
Forrás: UEFA, 2016, saját szerkesztés

A KKE-bajnokságok bevételeinek megoszlása (M EUR)

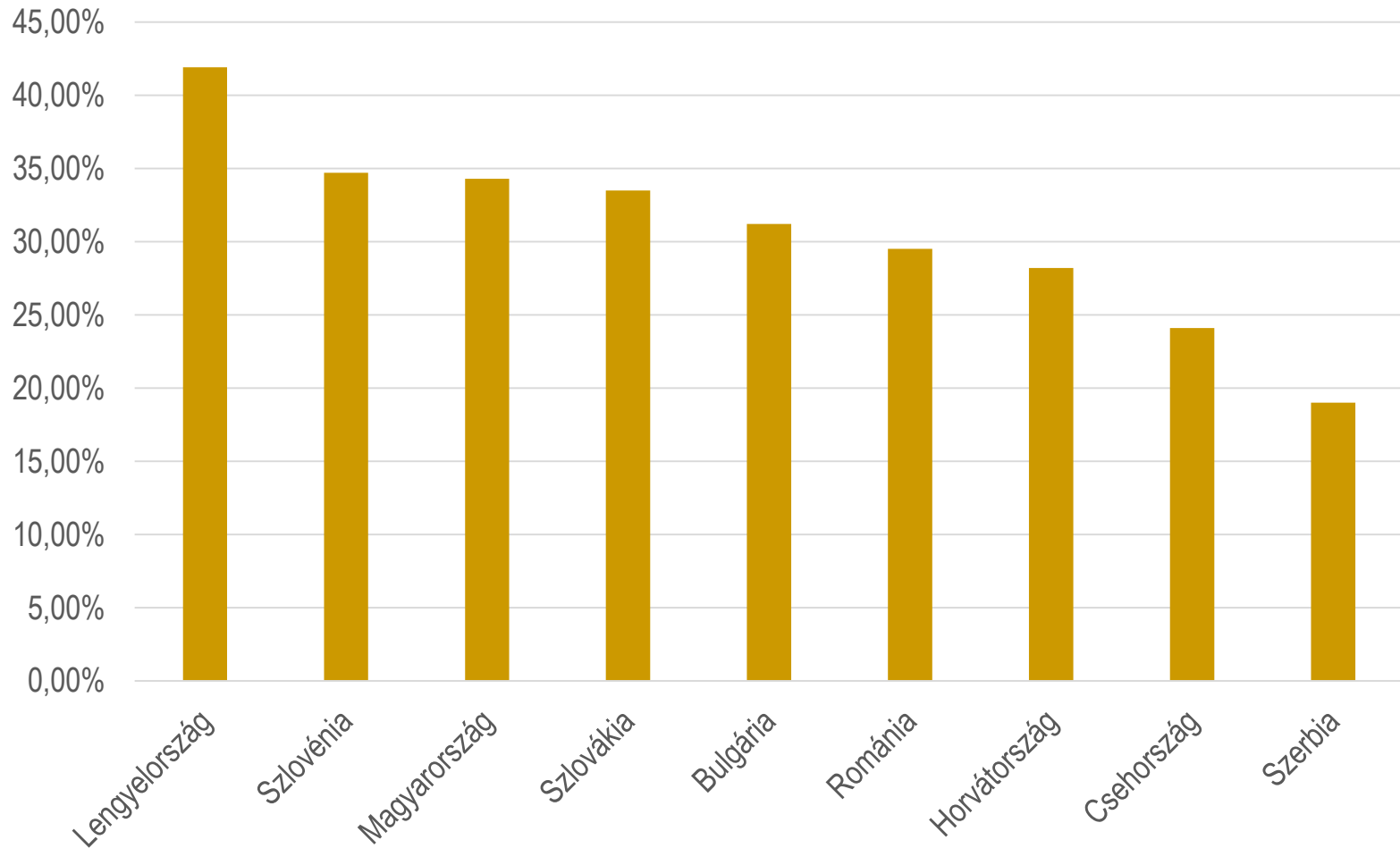
Forrás: UEFA (2016, pp. 78-79), saját szerkesztés

Első osztályú bajnokságok játékosértékei (M EUR), 2017

Forrás: transfermarkt.de, saját szerkesztés

Idegenlégiósok játékideje (%), 2017

Forrás: transfermarkt.de, saját szerkesztés

Összefüggések (?)

Válogatott sikerek: Szerbia, Horvátország, **Lengyelország**

Legkevesebb idegenlégiós a bajnokságban: Horvátország, Csehország, Szerbia

Klub sikerek: Csehország, Horvátország, **Lengyelország**, Románia

Fogyasztói piac: **Lengyelország**

TV-jogdíjak: **Lengyelország**, Románia

Transzferpiac: Horvátország, **Lengyelország**, Románia, Szerbia

Szponzori piac: **Magyarország**, **Lengyelország**

Következtetések

A **KKE-régió** sportszakmai és pénzügyi **versenyképessége** az európai futballban **gyengének** mondható. De **vannak** olyan **sikeres klubok**, amelyek versenyképesnek mondhatók.

A régió nagy számú játékost adott a legnagyobb bajnokságokba, a nemzetközi játékospiac egyik fő **„beszállítója”**. **Kiemelendő Horvátország és Szerbia.**

A régió klubjainak leginkább a játékosok nevelése és értékesítése jelentheti a legfőbb bevételi forrást. Az elmúlt 8 év átlagában a magyar bajnokságban volt a régión belül a 2. legtöbb idegenlégiós.

A magyar klubok nem tudnak nagy számban minőségi játékosokat kinevelni, a transzferbevételek a régiós lista végén vannak (és a transzferbevételek nagy része a légiósok továbbértékesítésének köszönhető).

A magyar labdarúgás elmúlt 10 évének sporteredményei és transzferpiaci bevételei a közép-kelet-európai országok eredményeinek tükrében gyengének értékelhető, és a 2017-es eredmények is hasonló eredményt mutatnak.

Köszönjük a figyelmet!

András Krisztina, PhD

krisztina.andras@uni-corvinus.hu

Havran Zsolt, PhD

zsolt.havran@uni-corvinus.hu

Sportgazdaságtani Kutatóközpont
Gazdálkodástudományi Kar
Budapesti Corvinus Egyetem